

**UCHWAŁA NR XVII/106/2025
RADY GMINY ZŁAWIEŚ WIELKA**

z dnia 26 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka
na lata 2026 - 2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, 1436) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) Rada Gminy Zławieś Wielka uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2026 – 2028, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zławieś Wielka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Krystyna Gajdemska

**ZŁAWIEŚ
WIELKA**

Gmina Dobrych Ludzi

**Gminny Program Wspierania Rodziny
dla Gminy Zławieś Wielka
na lata 2026 - 2028**

Spis treści

1. Wprowadzenie	str. 3
2. Podstawy prawne Programu.....	str. 4
3. Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	str. 6
4. Dane demograficzne – wybrane elementy	str. 8
5. Stan obecny.....	str. 11
6. Analiza SWOT	str. 12
7. Adresaci Programu	str. 13
8. Cele Programu	str. 15
9. Narzędzia realizacji Programu	str. 16
10. Wskaźniki rezultatów.....	str. 18
11. Finansowanie Programu	str. 19
12. Realizatorzy Programu	str. 20
13. Monitoring i ewaluacja Programu	str. 22
14. Podsumowanie	str. 22

1. Wprowadzenie

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2026 – 2028 przedstawia obraz sytuacji rodzin w gminie Zławieś Wielka i wskazuje kluczowe potrzeby oraz bariery, które powinny zostać odzwierciedlone w Programie. Dokument opiera się na ustawie z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na lokalnych materiałach, w tym wnioskach z dokumentu „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Zławieś Wielka” z października 2025 r. i doświadczeniach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej, w tym z corocznych raportów o stanie gminy.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i środowiskiem rozwoju dziecka – miejscem kształtowania tożsamości, wartości i kompetencji społecznych. Jej stabilność zależy nie tylko od warunków materialnych, ale też od więzi, bezpieczeństwa psychicznego i kompetencji wychowawczych. Gdy te elementy słabną, rośnie ryzyko dysfunkcji, której skutki dotyczą całą społeczność. Dlatego naczelną zasadą Programu to prymat pracy z rodziną naturalną: wzmacnianie zasobów i sprawczości rodziców, a piecza zastępcza wskazana jest wówczas, gdy dobro i bezpieczeństwo dziecka nie mogą być zapewnione w domu.

Diagnoza uwzględnia doświadczenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej i partnerów: oświaty, ochrony zdrowia, policji, sądu i kuratorów, organizacji pozarządowych, placówek wsparcia dziennego i wspólnot lokalnych. Problemy rodzin mają charakter złożony i często współwystępują: trudności ekonomiczne i mieszkaniowe, kłopoty wychowawcze i edukacyjne, kryzysy zdrowia psychicznego, uzależnienia (także behawioralne i cyfrowe), przemoc domowa, przewlekła choroba i niepełnosprawność, migracje zarobkowe, słabsze więzi międzypokoleniowe. Skuteczna odpowiedź wymaga pracy interdyscyplinarnej i dobrej koordynacji.

Przygotowanie Programu zakłada podejście „evidence-based”: (tj. oparty na dowodach) rzetelną charakterystykę zasobów i potrzeb, wskazanie grup priorytetowych i luk w usługach, analizę trendów społeczno - demograficznych i wniosków z praktyki pracy socjalnej oraz asystentury. Szczególny nacisk kładzie się na zmieniające się potrzeby dzieci i młodzieży: relacje rówieśnicze, dobrostan psychiczny, przygotowanie do dorosłości i kompetencje przyszłości.

Program musi być spójny z kierunkami rozwoju gminy i innymi politykami sektorowymi (edukacja, zdrowie, bezpieczeństwo, seniorzy, mieszkalnictwo, kultura i sport). Diagnoza koncentruje się na: mapie zasobów i partnerstw, jakości i dostępności usług (także specjalistycznych), barierach po stronie rodzin i instytucji oraz na krytycznych punktach ścieżki wsparcia.

Działania Programu powinny opierać się na wartościach i zasadach:

1. Dobro dziecka – w centrum pozostają potrzeby i bezpieczeństwo dziecka, z poszanowaniem jego zdania.
2. Subsydiarność i podmiotowość – wsparcie wzmacniające kompetencje rodziny, nie wyręczanie jej.
3. Wczesna identyfikacja i profilaktyka – szybkie wychwytywanie sygnałów kryzysu i łatwy dostęp do pomocy.
4. Interdyscyplinarność i koordynacja – jasny podział ról, procedury wymiany informacji.
5. Równość szans i dostępność – szczególna uwaga dla rodzin z niepełnosprawnością, wielodzietnych, samotnych rodziców, będących w ubóstwie lub pochodzenia migranckiego.
6. Jawność i partycypacja – udział mieszkańców i organizacji w planowaniu i ocenie.
7. Skuteczność i rozliczalność – mierniki, monitoring, korekty na podstawie ewaluacji.

Typowe obszary wsparcia obejmują: rozwój asystentury rodziny; wzmacnianie kompetencji rodzicielskich; dostęp do pomocy psychologiczno-pedagogicznej i terapeutycznej; przeciwdziałanie przemocy; profilaktykę uzależnień, w tym cyfrowych; wsparcie rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością; poszerzanie oferty opieki i edukacji wczesnodziecięcej; współpracę szkoła–rodzice–specjaliści; działania środowiskowe i integracyjne; pomoc socjalną i usługi opiekuńcze oraz wytchnieniowe. W każdym z tych pól diagnoza wskazuje aktualne potrzeby i potencjał gminy Zławieś Wielka.

W ostatnich latach narastają zjawiska wpływające na dobrostan rodzin: wzrost problemów zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, przeciążenie opieką w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, utrzymujące się trudności ekonomiczne części gospodarstw domowych oraz szybkie zmiany technologiczne. Odpowiedzią powinno być połączenie pracy bezpośredniej z rodziną z rozwiązaniami systemowymi (standardy współpracy, sieć placówek wsparcia dziennego, szybkie ścieżki pomocy psychologicznej) i działaniami środowiskowymi (animacja, oferta czasu wolnego, wolontariat).

Za koordynację i realizację zadań ustawowych i programowych odpowiada GOPS Zławieś Wielka, we współpracy z podmiotami oświaty, służby zdrowia, policją, sądem, jednostkami powiatowymi, NGO i wspólnotami lokalnymi. Wsparcie udzielane jest za zgodą rodziny, z poszanowaniem godności i prywatności, poprzez indywidualne plany pracy, kontrakty i metodykę łączącą pomoc materialną i usługową z poradnictwem, edukacją, terapią i wsparciem środowiskowym. Diagnoza wyznacza logikę dalszych części: krótki kontekst lokalny i trendy rozwojowe; syntetyczny obraz sytuacji rodzin (demografia, typy rodzin, czynniki ryzyka, skala problemów, potrzeby dzieci i młodzieży, dostępność usług); mapę zasobów i luk; wnioski dla polityki publicznej – rekomendacje, cele, rezultaty i wskaźniki monitoringu do Programu 2026–2028. Dokument ma charakter „żywy”: może być uzupełniany wraz z napływem danych i wyników ocen okresowych, przy zachowaniu stabilności podstawowych rozwiązań (dostępność pierwszej linii wsparcia, proste ścieżki kierowania, szybka reakcja w kryzysie, systematyczne wzmacnianie kompetencji rodzicielskich).

W konkluzji diagnoza dostarcza władzom gminy i partnerom społecznym klarownego kompasu: wskazuje priorytety interwencji, optymalne rozmieszczenie zasobów oraz standardy i procedury, które pozwolą wspierać rodziny skutecznie i z poszanowaniem ich podmiotowości. W centrum pozostaje dobro dziecka, a skuteczność działań zależy od współdziałania całego lokalnego ekosystemu. Kolejne rozdziały uszczegółowią powyższe ramy w postaci celów, działań i mierników Programu na lata 2026–2028.

2. Podstawy prawne programu

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2026–2028 (dalej: GPWR) opiera się na systemie przepisów krajowych wyznaczających cele, standardy i organizację wsparcia dla dziecka i rodziny. Fundamentem jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, która nakłada na władze publiczne obowiązek ochrony rodziny i dziecka oraz poszanowania ich praw. Uzupełnia ją Konwencja o prawach dziecka – źródło standardów w zakresie dobra dziecka, prawa do wychowania w rodzinie i ochrony przed przemocą. W wymiarze ustawowym kluczowe są w szczególności następujące akty:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – określa zadania gminy (w tym opracowanie 3-letniego programu wspierania rodziny), narzędzia pracy z rodziną (asystentura, rodzina wspierająca) i zasady współpracy z powiatem (piecza zastępcza). To podstawowy punkt odniesienia dla całego Programu.
- Ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – reguluje świadczenia i usługi, w tym pracę socjalną, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz zasady współdziałania instytucji.
- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dawniej „w rodzinie”) – wraz z rozporządzeniem w sprawie procedury „Niebieskie Karty” wyznacza ramy działań osłonowych, interwencyjnych i ochronnych wobec osób doznających przemocy.

- Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii – podstawy lokalnej profilaktyki i terapii uzależnień oraz finansowania działań (gminne programy).
- Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (świadczenie 800+), ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawa z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – komponent dochodowy polityki rodzinnej i wsparcie w sytuacjach utrudnionego wykonywania obowiązku alimentacyjnego.
- Ustawa z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – katalog uprawnień i koordynacji wsparcia dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.
- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z 25 lutego 1964 r.) – przesłanki i formy władzy rodzicielskiej, kurateli i pieczy nad małoletnimi.
- Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przypisuje gminie zadania własne w obszarze polityki społecznej oraz tworzy ramy przyjmowania programów.
- Ustawy sektorowe istotne dla realizacji Programu: o systemie oświaty (organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej), o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (współpraca z NGO), o finansach publicznych (planowanie i sprawozdawczość), o dodatkach mieszkaniowych (wsparcie bytowe), o Karcie Dużej Rodziny (instrumenty ulg).
- Akty wykonawcze ważne dla realizacji usług: m.in. rozporządzenie w sprawie procedury „Niebieskie Karty”, rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz rozporządzenie dotyczące kryteriów dochodowych i świadczeń z pomocy społecznej – wyznaczające standardy oraz dostępność pomocy na poziomie gminy.

Powyższy katalog odzwierciedla standard używany w programach innych samorządów i wprost przekłada się na zadania, narzędzia oraz finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny (GPWR). Dla potrzeb wdrożenia w gminie w Złejwsi Wielkiej należy stosować aktualne teksty jednolite i brzmienia rozporządzeń – w szczególności te dotyczące przemocy domowej i „Niebieskich Kart” oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.

GPWR powinien być też spójny z dokumentami samorządowymi w tym zakresie, procedowanymi na poziomie województwa, powiatu i samej gminy:

Poziom wojewódzki i powiatowy:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 r. – przyjęta przez Sejmik Województwa uchwałą NR XLVII/629/22 z 27 czerwca 2022 r.; dokument kierunkowy dla systemu usług społecznych, w tym wsparcia rodziny i pieczy zastępczej. GPWR powinien być z nią spójny merytorycznie i wskaźnikowo.
- Strategia rozwoju województwa 2030+ – dokument nadrzędny dla planowania regionalnego, określający ramy interwencji i powiązania z funduszami UE.
- Działania powiatu właściwego dla pieczy zastępczej – choć piecza zastępcza jest zadaniem powiatu, gmina współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu i wspiera reintegrację rodzin. Na obszarze powiatu toruńskiego realizowane są m.in. projekty PCPR dotyczące wsparcia rodzin zastępczych i rozwoju rodzinnych form pieczy („Rodzina w Centrum – Etap I”), a także zadania finansowane z rządowego programu podwyższania wynagrodzeń kadr pieczy (Uchwała RM nr 63/2024). Te instrumenty wyznaczają tło dla współpracy gmina–powiat w zakresie pracy z rodziną naturalną i deinstytucjonalizacji.

Poziom gminny – Gmina Zławieś Wielka:

- Uchwała Nr LIV/357/2022 Rady Gminy Zławieś Wielka z 28 grudnia 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023–2025 – bezpośredni poprzednik nowej edycji programu; stanowi ważny punkt odniesienia dla ciągłości działań, wniosków z realizacji i ewaluacji.
- Uchwała Nr XLVII/321/2022 Rady Gminy Zławieś Wielka z 31 sierpnia 2022 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz

Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2025 – kluczowy dokument komplementarny dla profilaktyki i wsparcia rodzin z problemem uzależnień (finansowanie z opłat alkoholowych).

- Uchwała Nr III/19/2024 Rady Gminy Zławieś Wielka z 26 czerwca 2024 r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zławieś Wielka na lata 2024–2028.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zławieś Wielka na lata 2017–2027 – uchwalona Uchwałą Nr XXXVI/237/2017; fundament diagnozy społecznej i kierunków działań GOPS, spójny z GPWR.
- Program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” 2024–2028 – przyjęty uchwałą Rady Gminy w 2023 r. (m.in. LXVI/LXVII/447/2023 – zgodnie z protokołem z sesji z 28 grudnia 2023 r.); ważny element osłony dochodowej i żywieniowej dzieci i młodzieży.
- Uchwała Nr XIII/78/2025 Rady Gminy Zławieś Wielka z 28 maja 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Zławieś Wielka do roku 2035 – porządkuje tryb prac i konsultacji nad nową strategią rozwoju, z którą GPWR powinien być zgodny (horyzont 2026–2029 mieści się w okresie tworzenia i wdrażania SRG 2035).

Ponadto, w serwisach BIP gminy i na stronie GOPS dostępne są akty i zarządzenia dotyczące organizacji systemu wsparcia (np. powołania zespołów, regulacje wewnętrzne), a także działania „Uchwały i zarządzenia” z bieżącymi uchwałami Rady Gminy – istotne przy doprecyzowaniu podstaw prawnych zadań realizacyjnych i sprawozdawczych GPWR.

3. Zadania własne gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej - ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zadania własne gminy wynikają wprost z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dalej: ustawa). Ich wspólnym celem jest wczesne rozpoznanie trudności opiekuńczo-wychowawczych, wzmocnienie zasobów rodziny naturalnej i ograniczanie konieczności umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Gmina Zławieś Wielka realizuje je poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy, placówkami oświaty i służby zdrowia, organizacjami pozarządowymi, Policją, sądem i kuratorami oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR).

Katalog zadań własnych gminy obejmuje:

- Opracowanie i realizacja trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny (GPWR) - gmina przyjmuje, finansuje i wdraża program, który określa cele, działania, wskaźniki oraz sposób monitoringu i sprawozdawczości. Program jest narzędziem koordynacji lokalnego systemu wsparcia dziecka i rodziny.
- Tworzenie warunków do podnoszenia kwalifikacji asystenta rodziny – zadanie to obejmuje planowanie szkoleń, superwizję, wymianę dobrych praktyk, dostęp do specjalistycznych kursów i narzędzi pracy (np. standardy diagnozy i planu pracy z rodziną).
- Organizowanie i rozwijanie systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną poprzez: zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny (kierowanie, prowadzenie planu pracy, koordynacja dostępu do usług); zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, uzależnień), organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, w tym rekrutację, kwalifikację i współpracę rodzin wspierających z asystentami oraz prowadzenie placówek wsparcia dziennego (PWD) w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci z rodzin przeżywających trudności.
- Finansowanie działań kluczowych dla jakości wsparcia, w tym: kosztów podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny, zwrotu wydatków ponoszonych przez rodziny wspierające w związku z udzielaną pomocą (na zasadach określonych w uchwale), utrzymania i rozwoju PWD oraz innych usług środowiskowych dla dzieci i rodzin.

- Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej - gmina ponosi, na zasadach określonych ustawą, część kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Celem jest zachowanie współodpowiedzialności za los dziecka i jednocześnie motywowanie do intensywnej pracy z rodziną naturalną na rzecz powrotu dziecka.
- Sporządzanie i przekazywanie sprawozdań rzeczowo-finansowych - gmina sporządza sprawozdania z zakresu wspierania rodziny (w tym realizacji GPWR, asystentury i PWD) i przekazuje je wojewodzie w terminach określonych przepisami (za pośrednictwem systemu teleinformatycznego). Sprawozdawczość służy monitorowaniu dostępności usług, skuteczności działań i racjonalności wydatków.
- Monitoring sytuacji dziecka i rodziny - gmina prowadzi systematyczny monitoring rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym rodzin, w których zastosowano środki z ustawy (asystentura, rodzina wspierająca, PWD). Monitoring obejmuje m.in. ocenę bezpieczeństwa dziecka, postęp w realizacji planu pracy oraz koordynację działań międzyinstytucjonalnych.
- Koordynacja współpracy lokalnego systemu wsparcia - choć ustawa rozdziela kompetencje między gminą i powiat, gmina odpowiada za lokalne ścieżki wsparcia (wejście – diagnoza – plan – usługi podstawowe – skierowanie do specjalisty – ewaluacja) oraz za wymianę informacji między służbami (z poszanowaniem przepisów o ochronie danych).
- Działania na rzecz deinstytucjonalizacji - w duchu ustawy i dokumentów strategicznych gmina promuje pracę w środowisku i wsparcie rodziny naturalnej zamiast rozwiązań instytucjonalnych, m.in. przez rozwój usług środowiskowych, PWD, asystentury i rodzin wspierających.

W gminie Zławieś Wielka funkcjonują następujące ścieżki realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej i wsparcia rodziny:

1. Koordynacja przez GOPS - realizatorem zadań i koordynatorem GPWR jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego zadań należy m.in.: przyjmowanie wniosków o objęcie rodzin wsparciem asystenta, prowadzenie diagnozy i planów pracy, rekrutacja i szkolenia rodzin wspierających, organizacja i nadzór nad PWD (lub zlecenie prowadzenia NGO), monitoring rodzin oraz sprawozdawczość.
2. Asystentura rodziny - asystent obejmuje wsparciem rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, koordynuje dostęp do poradnictwa, edukacji rodzicielskiej, wsparcia zdrowia psychicznego i terapii uzależnień. Gmina zapewnia asystentom szkolenia, supervizję i narzędzia pracy. Przy kwalifikacji rodzin stosuje się zasadę wczesnej interwencji i priorytet dla rodzin z małymi dziećmi oraz rodzin, w których istnieje ryzyko umieszczenia dziecka w pieczy.
3. Pracownik socjalny - zawód, w którego zakresie leży działalność w środowiskach społecznych, gdzie znajdują się jednostki wymagające pomocy w usamodzielnieniu, odzyskaniu lub umocnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Ma on integrować działania wokół rodziny oraz jej środowiska społecznego i lokalnego. Praca jego ma na celu pedagogizowanie działań wsparcia oraz stosowanie profilaktyki, której zadaniem jest uzupełnić system polityki społecznej kierowanej do rodziny i osób samotnych.
4. Rodziny wspierające - GOPS prowadzi nabór i szkolenia kandydatów, zawiera porozumienia z rodzinami wspierającymi, a także pokrywa uzasadnione koszty udzielania wsparcia (zgodnie z uchwałą rady gminy). Rodziny wspierające działają zawsze w ścisłej współpracy z asystentem rodziny.
5. Placówki wsparcia dziennego (PWD) - gmina prowadzi lub zleca prowadzenie PWD w formie opiekuńczej lub specjalistycznej (świetlice środowiskowe, kluby młodzieżowe, streetworking –

praca uliczna). Priorytetem jest zapewnienie miejsc dzieciom z rodzin objętych asystenturą oraz tym, które doświadczają zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych lub ryzyk rozwojowych (przemoc, uzależnienia, kryzysy zdrowia psychicznego).

6. Dostęp do specjalistycznego poradnictwa i usług - współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, podmiotami leczniczymi, punktami konsultacyjnymi ds. uzależnień, organizacjami pozarządowymi i placówkami oświatowymi zapewnia rodzinom krótkie ścieżki dostępu do psychologa, terapeuty, pedagoga, prawnika oraz do programów korekcyjno-edukacyjnych i psychoedukacyjnych.
7. Komplementarność z programami gminnymi - realizację ustawy wzmacniają dokumenty lokalne:
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – finansuje m.in. poradnictwo i działania profilaktyczne dla dzieci i rodziców,
 - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej – zapewnia procedury ochrony i współpracy interdyscyplinarnej,
 - programy osłonowe (np. „Posiłek w szkole i w domu”) – ograniczają deprywację materialną dzieci,
 - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych i Strategia Rozwoju Gminy – wyznaczają ramy koordynacji usług społecznych i rozwoju oferty środowiskowej.
8. Współpraca z powiatem w zakresie pieczy zastępczej - gmina ściśle współpracuje z PCPR (zadania powiatu w zakresie pieczy), w tym w zakresie: wymiany informacji o rodzinach, planowania działań reintegracyjnych, przygotowania dziecka do powrotu do domu, współfinansowania pobytu dziecka w pieczy oraz wsparcia rodzin zastępczych mieszkających na terenie gminy (np. dostęp do PWD, świadczeń i usług lokalnych).
9. Monitoring i sprawozdawczość - GOPS prowadzi ewidencję rodzin objętych wsparciem, monitoruje realizację planów pracy, efekty asystentury i funkcjonowanie PWD, a także przygotowuje sprawozdania rzeczowo-finansowe dla wojewody. Wnioski z monitoringu służą corocznej aktualizacji planu wdrażania GPWR.
10. Finansowanie i racjonalizacja kosztów - zadania finansowane są z budżetu gminy, środków pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (na podstawie odrębnych przepisów), dotacji celowych, środków europejskich i programów rządowych. Współfinansowanie pieczy oraz utrzymanie jakości asystentury i PWD planuje się w układzie wieloletnim, z oceną koszt-efekt (m.in. liczba dzieci utrzymanych w rodzinie naturalnej, skrócenie czasu pobytu w pieczy).

4. Dane demograficzne – wybrane elementy

Gminę Zławieś Wielka zamieszkuje 16 396 osób, co stanowi 14,24% ludności powiatu toruńskiego i 0,83% mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Gęstość zaludnienia wynosi 92 osoby/km², czyli nieco mniej niż w powiecie toruńskim (93 osoby/km²) i znacznie mniej niż w województwie (110 osób/km²).

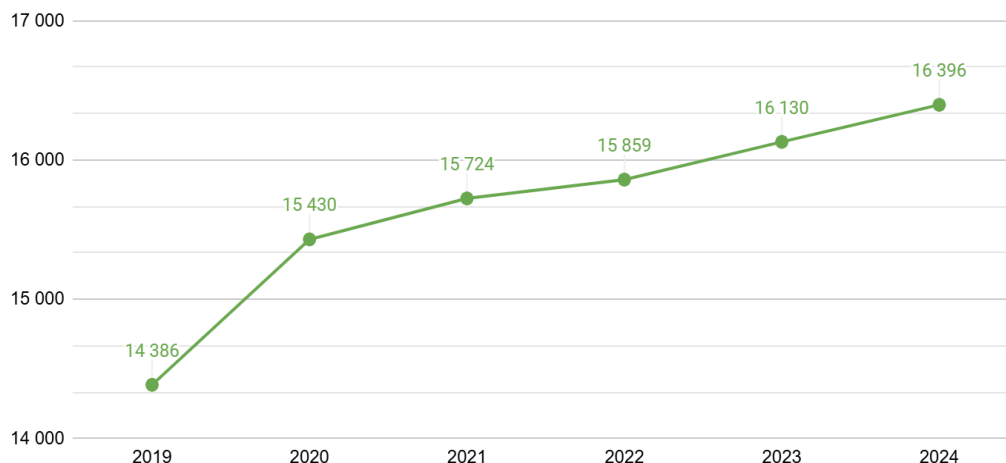
Tabela 1. Liczba ludności obszaru gminy Zławieś Wielka wg stanu na 31.12.2024 r.

Obszar	Liczba ludności	Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
gmina Zławieś Wielka	16 396	178	92,2
Powiat toruński	114 956	1 230	93,4
woj. kujawsko – pomorskie	1 984 479	17 972	110,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2019–2024 liczba ludności gminy Żławieś Wielka nieustannie rośnie.

Wykres 1. Zmiana liczby ludności obszaru gminy Żławieś Wielka w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Gmina Żławieś Wielka jest bardzo atrakcyjna pod kątem osadnictwa i charakteryzuje się bardzo wysokim i stabilnym dodatnim saldem migracji, będącym główną przyczyną wzrostu liczby mieszkańców.

Tabela 2. Saldo migracji na 1000 osób w gminie Żławieś Wielka w latach 2019-2024.

Obszar	Saldo migracji na 1000 osób						Skumulowane saldo migracji na 1000 osób
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
gmina Żławieś Wielka	16,2	15,3	17,8	14,0	17,4	17,2	97,9
powiat toruński	11,2	10	11,4	11	8,5	7,8	59,9
woj. kujawsko – pomorskie	-1,3	-1	-1,1	-0,9	-1	-0,9	-6,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Drugą przyczyną dynamicznego wzrostu liczby mieszkańców jest stosunkowo wysoki (zwłaszcza na tle powiatu i województwa) przyrost naturalny.

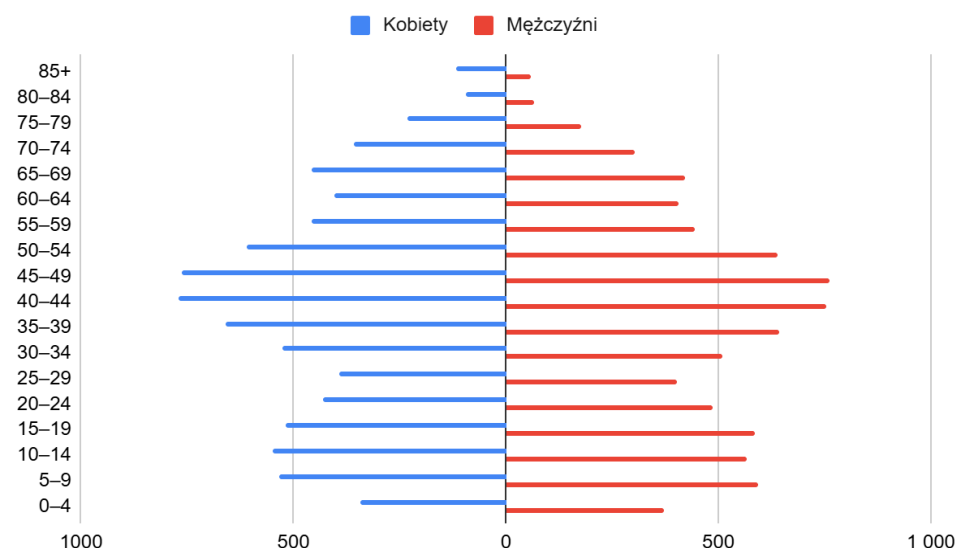
Tabela 3. Przyrost naturalny w gminie Żławieś Wielka w latach 2019-2024.

Obszar	Przyrost naturalny na 1000 osób						Skumulowany przyrost naturalny na 1000 osób
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
gmina Żławieś Wielka	3,8	0,9	-0,1	0,4	0,1	-0,3	5,0
powiat toruński	2,4	-0,3	-2,0	-1,0	-1,4	-1,9	-4,1
woj. kujawsko - pomorskie	-1,3	-3,7	-5,7	-4,5	-4,4	-4,9	-24,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Struktura wieku w 2024 roku pokazuje przewagę osób w wieku 40–54 lata, zwłaszcza w grupach 40–44 (755 mężczyzn, 770 kobiet) i 45–49 lat (761 mężczyźni, 763 kobiety). Największy udział mają więc osoby w dojrzałej aktywności zawodowej. W starszych grupach rośnie przewaga kobiet wynikająca z ich dłuższego życia – w wieku 70–74 lata jest ich 358 wobec 303 mężczyzn, a w grupie 85+ już 117 wobec 59.

Wykres 2. Piramida wieku mieszkańców gminy Zławieś Wielka, dane na dzień 31 grudnia 2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Starzenie się ludności to jeden z głównych procesów demograficznych o znaczeniu społecznym i gospodarczym. W województwie kujawsko-pomorskim udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 24,14%, w powiecie toruńskim mniej, a w gminie Zławieś Wielka – 16,39%. Oznacza to relatywnie korzystną strukturę wieku i wyższy potencjał aktywności zawodowej, choć w dłuższej perspektywie również tu wzrośnie udział seniorów.

Tabela 4. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Obszar	Ludność wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem wg stanu na 31.12.2024		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
gmina Zławieś Wielka	18,03%	65,58%	16,39%
powiat toruński	17,23%	64,82%	17,95%
woj. kujawsko - pomorskie	14,29%	61,57%	24,14%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w gminie zwiększył się z 17,6 w 2019 r. do 20,5 w 2024 r. co potwierdza stopniowy, umiarkowany wzrost udziału osób starszych. W powiecie toruńskim wzrósł on szybciej – z 18,7 do 22,4, a w województwie z 26,4 do 32,2, co wskazuje, że proces starzenia w regionie jest najbardziej zaawansowany i dynamiczny.

Tabela 5. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi

Obszar	Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi				2023	2024
	2019	2020	2021	2022		
gmina Zławieś Wielka	17,60	18,00	18,50	19,20	19,70	20,50
powiat toruński	18,70	19,70	20,20	21,00	21,80	22,40
woj. kujawsko – pomorskie	26,40	27,90	28,90	30,00	31,10	32,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W nadchodzących latach gmina dalej będzie notowała wzrost ludności, głównie za sprawą osiedlania się nowych mieszkańców na terenach przyległych do Torunia i Bydgoszczy w ramach zjawiska suburbanizacji. Są to przede wszystkim mieszkańcy w wieku produkcyjnym i w okresie reprodukcyjnym (osoby do 35 roku życia posiadające lub planujące posiadanie potomstwa). Wyzwaniem dla gminnego systemu pomocy społecznej jest szybkie objęcie monitoringiem nowych mieszkańców oraz dotarcie do nich z informacją jakiego rodzaju pomocy i świadczeń mogą ze strony tego systemu oczekiwać.

Kwestia szybko zwiększającego się odsetka ludności powyżej 65 roku życia będzie w dużej mierze definiowała wyzwania gminnych instytucji pomocy społecznej w zakresie wspierania rodziny oraz dialogu i integracji międzypokoleniowej.

5. Stan obecny

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej przedkłada roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, a także przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Podstawowym narzędziem działania na rzecz dziecka jest praca z rodziną. Jest ona ważna w momencie przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności, jest niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka. W wyniku pracy z rodziną powinna ona osiągnąć zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

W 2023 r. takie wsparcie zapewniano 33 dzieciom z 18 rodzin. Gmina Zławieś Wielka partycypowała w kosztach pobytu dzieci w łącznej wysokości 241.114,16 zł. 33 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 17 dzieci przebywało w rodzinach spokrewnionych, 2 dzieci w niezawodowych rodzinach zastępczych, 10 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych, oraz 4 dzieci w rodzinnych domach dziecka. 3 rodziny biologiczne zakończyły współpracę z asystentem rodziny.

W 2024 r. takie wsparcie zapewniano 29 dzieciom z 17 rodzin. Gmina Zławieś Wielka partycypowała w kosztach pobytu dzieci w łącznej wysokości 258 439,20 zł. 29 dzieci przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 12 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych, 6 spokrewnionych rodzinach zastępczych, 2 dzieci w niezawodowych rodzinach zastępczych, 3 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych, 3 dzieci w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych, 3 dzieci w rodzinnym domu dziecka.

Jako potrzeby na 2025 r. wskazano :

- 1) Pozyskanie środków w ramach programów na wynagrodzenie, dodatki finansowe celem dofinansowania zatrudnienia asystenta rodziny na 2025 r.;
- 2) Umożliwienie i finansowanie podnoszenia kwalifikacji zawodowych asystenta rodziny;
- 3) Stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz przywracanie ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez realizację celów szczegółowych zawartych w gminnym Programie na lata 2023 - 2025;
- 4) Pomoc rodzinom zamieszkałym na terenie naszej gminy w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- 5) Zapewnienie środków na dofinansowanie pobytu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- 6) Podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach, w których występuje przemoc, alkoholizm oraz inne zagrożenia;
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

Sprawozdanie z realizacji programu za 2025 r. dokonane będzie po podsumowaniu całego roku, w terminie do końca marca 2026 r.

W 2023, 2024 oraz bieżącym roku gmina Zławieś Wielka kontynuuje realizację 3 letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2023-2025 w którym zawarto wprowadzenie, uwarunkowania prawne podejmowanych działań, diagnozę sytuacji rodzin w gminie Zławieś Wielka, cele programu, są wymienieni adresaci i realizacja programu, podmioty realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w gminie Zławieś Wielka, źródła finansowania i monitoring.

Pomimo ogłoszenia nadal nie pozyskano żadnej rodziny wspierającej.

Na podstawie wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych w swoich rejonach i powziętych przez nich informacji o występowaniu w rodzinach trudności opiekuńczo – wychowawczych oraz w przypadku, zobowiązania do współpracy przez sąd, tut. ośrodek pomocy zatrudnia 1 asystenta rodziny na cały etat. Do współpracy z asystentem rodziny zobowiązanych zostało przez Sąd Rejonowy w Toruniu 6 rodzin.

6. Analiza SWOT

W toku warsztatów i konsultacji w gronie pracowników Urzędu Gminy Zławieś Wielka, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i wybranych grup interesariuszy pomocy społecznej została stworzona matryca SWOT będąca syntetyczną formą katalogującą zasoby gminne w zakresie pomocy społecznej, a także braki do uzupełnienia w tym zakresie oraz szanse i zagrożenia w realizacji GPWR na terenie gminy.

Silne strony	Słabe strony
Rosnące wydatki na działania związane z pomocą społeczną w ciągu ostatnich 5 lat	Niewystarczające rozpoznanie potrzeb rodzin nowoosiadłych na terenie gminy w ramach procesów suburbanizacyjnych
Migracja ludności miejskiej na teren gminy o stosunkowo wysokim statusie społecznym i materialnym oraz w mniejszym stopniu zagrożonej wykluczeniami społecznymi	Braki kadrowe w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej oraz wynikające z tego przeciążenie pracowników obowiązkami służbowymi, również brak nowej „młodej” kadry (zamykanie się kierunków z pracą socjalną na uczelniach wyższych)
Skuteczna działalność GOPS w poprzednich latach, poparta wynikami udokumentowanymi w corocznych raportach o stanie gminy	Zbyt mała liczba podmiotów pozarządowych działających na terenie gminy stricte w obszarze pomocy społecznej

Wykwalifikowana kadra pracowników GOPS, dobrze orientująca się w potrzebach lokalnej społeczności	Rozdział kompetencji Policji pomiędzy różne jednostki w zakresie prowadzenia działań prewencyjnych i operacyjnych, a co za tym idzie trudność w dostępie do pełnych danych obrazujących sytuację związaną z przestępstwami i wykroczeniami na terenie gminy
Organizacje pozarządowe pełniące, oprócz swoich funkcji statutowych, także funkcje kształtujące właściwe postawy, aktywizujące lokalną społeczność i dostarczające ciekawych sposobów spędzania czasu wolnego – OSP, KGW, ZHP, kluby sportowe, kluby seniora)	Brak warsztatów terapii zajęciowej dla osób z niepełnosprawnościami
Skuteczna działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złejwsu Wielkiej	Ograniczone i niewystarczające możliwości działania świetlic środowiskowych na terenie gminy, brak wolontariatu
Rozbudowany system instytucjonalny w zakresie świadczenia usług pomocy społecznej rodzinom na terenie gminy (patrz p. 12)	Słabszy dostęp do usług z zakresu POZ w wybranych sołectwach na terenie gminy.
	Brak organizacji, stowarzyszeń działających w ramach wolontariatu w sferze usług społecznych
	Konieczność uzupełnienia kwalifikacji pracowników GOPS związanych z problemami rodzin w zakresie uzależnień cyfrowych, behawioralnych
Szanse	Zagrożenia
Rozwój publicznych i prywatnych usług związanych ze wsparciem dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	Kryzys ekonomiczny pogłębiający problemy rodzin
Zwiększające się wpływy budżetowe pozwalające na przeznaczenie dodatkowych środków na działania związane z realizacją GPWR	Nowe zagrożenia mające negatywny wpływ na integralność rodzin: uzależnienia cyfrowe, pracołizm, zaburzenia odżywiania, problemy psychiczne zwłaszcza wśród młodych.
Współpraca w zakresie pomocy społecznej i wsparcia rodziny w ramach powiatu i Metropolii Toruńskiej	Wypalenie zawodowe osób pracujących z rodziną i dzieckiem
Zewnętrzne dofinansowania na projekty związane z pomocą społeczną	Zatrącanie więzi rodzinnych i międzypokoleniowych, wyuczona bezradność i roszczeniowa postawa dorosłych członków rodzin
	Brak infrastruktury mieszkaniowej (tj. lokali socjalnych i mieszkań chronionych)

Opisane powyżej zjawiska będą przedmiotem GPWR w punktach poświęconych celom i wskaźnikom programu.

7. Adresaci Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny swoje działania kieruje przede wszystkim do następujących grup mieszkańców:

1) Dzieci i młodzież (0–18 lat) - główni beneficjenci programu. Otrzymują wsparcie rozwojowe, edukacyjne i opiekuńcze – od wczesnego wykrywania trudności (0–3 lata), przez opiekę w

PWD, po pomoc psychologiczną, korekcyjną i rówieśniczą. Celem jest bezpieczeństwo, dobrostan i warunki do harmonijnego wzrastania w rodzinie.

2) Młodzież (13–24 lata, w tym uczniowie szkół ponadpodstawowych i młodzi dorośli) - grupa z podwyższonym ryzykiem kryzysów psychicznych, używania substancji psychoaktywnych i wykluczenia edukacyjno-zawodowego. Program adresuje wsparcie doradcze, profilaktyczne i środowiskowe (streetworking, kluby młodzieżowe), a także włączenie społeczne młodzieży.

3) Rodzice i opiekunowie faktyczni - adresatem są matki, ojcowie oraz osoby faktycznie sprawujące opiekę nad dziećmi. GPWR wzmacnia kompetencje wychowawcze, ekonomiczne i opiekuńcze, oferuje poradnictwo, mediacje, treningi rodzicielskie oraz szybką ścieżkę wsparcia w kryzysach.

4) Rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze - rodziny z nagromadzeniem problemów (konflikty, zaniedbania, nie radzenie sobie z obowiązkami rodzica). Otrzymują asystenturę, plan pracy z rodziną, dostęp do poradnictwa specjalistycznego i usług środowiskowych, tak by utrzymać dzieci w domu i zapobiec umieszczeniu w pieczy zastępczej.

5) Rodziny z doświadczeniem przemocy domowej - ofiary i świadkowie przemocy oraz sprawcy objęci są kompleksowym wsparciem. Program łączy ochronę i interwencję (Niebieska Karta, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym i Policją) z pracą nad zmianą zachowań i bezpieczeństwem dzieci.

6) Rodziny dotknięte uzależnieniami (alkohol, narkotyki, uzależnienia behawioralne i cyfrowe) - wsparcie obejmuje profilaktykę, terapię i poradnictwo, w tym krótkie interwencje dla rodziców i młodzieży oraz działania naprawcze w środowisku. Celem jest ograniczenie szkód, poprawa funkcjonowania rodziny i reintegracja.

7) Rodziny w trudnej sytuacji ekonomiczno-mieszkaniowej (ubóstwo, bezrobocie, zadłużenie, kryzys mieszkaniowy) - adresatem są gospodarstwa domowe zagrożone depryzacją potrzeb dzieci. Program łączy pomoc socjalną, wsparcie w budżetowaniu i wychodzeniu z długów, dostęp do świadczeń i usług, a także działania aktywizujące.

8) Rodziny niepełne i rodziny rekonstruowane - samotni rodzice oraz rodziny po rozstaniu wymagają wsparcia prawnego, mediacyjnego, psychologicznego i organizacyjnego. GPWR oferuje narzędzia planowania opieki nad dzieckiem, redukcję konfliktu rodzicielskiego oraz sieć wsparcia środowiskowego.

9) Rodziny wielodzietne - priorytetem jest dostęp do ulg, programów osłonowych, usług opiekuńczych i wytchnieniowych oraz elastycznych form opieki nad dziećmi. Program wzmacnia potencjał organizacyjny i ekonomiczny dużych rodzin.

10) Rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością lub przewlekle chorym – mieszkańcy w takiej sytuacji otrzymują wsparcie asystencyjne, wytchnieniowe, specjalistyczne poradnictwo i koordynację usług (edukacja, zdrowie, rehabilitacja). GPWR dąży do odciążenia opiekunów i poprawy jakości życia całej rodziny.

11) Rodziny migranckie i powracające z migracji - program adresuje bariery językowe i kulturowe, integrację dzieci w szkole oraz dostęp do usług. Celem jest bezpieczna adaptacja i włączenie społeczne, z poszanowaniem różnorodności.

12) Rodziny w kryzysie zdrowia psychicznego - rodzice i dzieci doświadczający depresji, lęku, zaburzeń zachowania czy żałoby. GPWR zapewnia szybkie kierowanie do specjalistów, krótkoterminowe interwencje, psychoedukację i wsparcie środowiskowe.

13) Dzieci i rodziny korzystające z Placówek Wsparcia Dziennego (PWD) - adresatami są dzieci wymagające codziennego wsparcia opiekuńczo-edukacyjnego, a ich rodziny – współpracy wychowawczej. Placówki oferują bezpieczną przestrzeń, korepetycje, zajęcia rozwojowe i trening umiejętności społecznych.

14) Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz ich rodziny biologiczne (w zakresie reintegracji) - program wspiera proces powrotu dziecka do rodziny, koordynując pracę z rodzicem biologicznym, PCPR i szkołą. Priorytetem jest trwałość powrotu i poprawa bezpieczeństwa domowego.

15) Młodzież w konflikcie z prawem lub z ryzykiem niedostosowania społecznego - adresatem są osoby wymagające pracy kuratorskiej, mediacji rówieśniczych i wsparcia edukacyjnego. GPWR wzmacnia alternatywy dla zachowań ryzykownych, przywraca ścieżki szkolne i zawodowe.

16) Kadra systemu wsparcia (asystenci rodziny, pracownicy socjalni, pedagodzy, psychologzy) - to kluczowi realizatorzy programu. Potrzebują stałego doskonalenia, superwizji i jasnych procedur współpracy międzyinstytucjonalnej. Inwestycja w kompetencje kadry bezpośrednio przekłada się na poprawę w funkcjonowaniu rodzin.

17) Szkoły, przedszkola i poradnie psychologiczno-pedagogiczne - partnerzy pierwszej linii wczesnej identyfikacji trudności. GPWR wspiera ich w tworzeniu krótkich ścieżek pomocy, współdzieleniu danych (zgodnie z RODO) i pracy z rodzicem.

18) Podmioty lecznicze (POZ, AOS, zdrowie psychiczne), Policja, sąd i kuratorzy - instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i zdrowie dzieci oraz dorosłych. GPWR tworzy z nimi stałe kanały wymiany informacji, procedury interwencji i wspólne działania naprawcze.

19) Organizacje pozarządowe i podmioty ekonomii społecznej - realizują część usług (PWD, poradnictwo, animacja środowiskowa). Są elastycznym partnerem GPWR i zwiększają dostępność wsparcia w sołectwach.

20) Społeczność lokalna: sołtysi, liderzy, wolontariusze, parafie - pełnią rolę „radaru” wczesnego ostrzegania i sieci wsparcia sąsiedzkiego. GPWR wspiera ich kompetencje i włącza do działań integracyjnych oraz profilaktycznych.

8. Cele Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2026-2028 nakierowany jest na realizację celów opisanych poniżej:

1) Wczesna identyfikacja i szybki dostęp do wsparcia - celem jest skrócenie czasu od zgłoszenia trudności do uruchomienia pomocy oraz objęcie asystenturą większej liczby rodzin w kryzysie. Priorytet mają rodziny z małymi dziećmi i przypadki wysokiego ryzyka. Postęp mierzymy liczbą rodzin w asystenturze i średnim obciążeniem na asystenta, a także terminowością pierwszego kontaktu i opracowania planu pracy.

2) Wzmocniona asystentura rodziny i sieć rodzin wspierających – celem jest podniesienie dostępności i jakości pracy asystentów oraz rozwinięcie lokalnej sieci rodzin wspierających (rekrutacja, szkolenia, współpraca z GOPS). Skupiać należy się na standaryzacji diagnozy i planów pracy, superwizji oraz pokrywaniu kosztów rodzin wspierających. Mierniki to: liczba rodzin w asystenturze, obciążenie na etat, liczba aktywnych rodzin wspierających i beneficjentów.

3) Rozwój środowiskowych usług dla dzieci i rodziców (PWD + poradnictwo) - celem jest zwiększenie liczby miejsc w Placówkach Wsparcia Dziennego, osobodni obecności dzieci oraz godzin poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i uzależnień. Oferta ma być dostępna w ciągu roku szkolnego i wakacji, w tym mobilne formy pracy. Monitorujemy liczbę miejsc, osobodni i godzin porad, by równoważyć popyt z podażą usług.

4) Kompetencje i dobrostan kadr (szkolenia, superwizja, standardy) - zwiększenie liczby szkoleń i superwizji oraz odsetka pracowników biorących w nich udział, by ograniczyć wypalenie zawodowe i podnieść skuteczność pracy. Rozwinięcie wspólnych standardów współpracy (GOPS–szkoły–służba zdrowia–NGO). Postęp: liczba wydarzeń rozwojowych i % kadry objętej podnoszeniem kwalifikacji.

5) Zapobieganie umieszczeniom w pieczy i deinstytucjonalizacja - cel to utrzymanie dzieci w rodzinach naturalnych poprzez intensywną pracę w środowisku, alternatywy dla interwencji instytucjonalnej oraz wsparcie rodziców. Miarą realizacji celu jest odsetek rodzin wysokiego ryzyka, u których nie doszło do pieczy w trakcie wsparcia, oraz redukcję nowych umieszczeń na 10 tys. dzieci.

6) Reintegracja dzieci z pieczy i trwałość powrotów – celem jest zwiększenie liczby bezpiecznych powrotów dzieci do rodzin biologicznych oraz ich utrzymanie po 12 miesiącach. Obejmuje to ścisłą współpracę z PCPR, szkołami i poradniami oraz plan reintegracji dla rodzica. Wskaźniki: liczba powrotów oraz odsetek utrzymanych po roku bez ponownego umieszczenia.

7) Poprawa bezpieczeństwa dzieci (redukcja przemocy i interwencji) - cel obejmuje ochronę ofiar i pracę korekcyjno-edukacyjną ze sprawcami, a także spójne procedury międzyinstytucjonalne (Niebieskie Karty, Zespół Interdyscyplinarny, Policja). Miarą realizacji celu będzie spadek liczby interwencji w rodzinach objętych planem pracy względem roku bazowego oraz szybkość wdrażania planów bezpieczeństwa (szczegóły w punkcie poświęconemu wskaźnikom).

8) Wyrównywanie szans edukacyjnych i poprawa frekwencji - program wspiera dzieci z PWD i asystenturą w poprawie frekwencji, wyników i motywacji szkolnej (korepetycje, tutoring - korepetycje, współpraca z rodzicami i szkołami). Monitoring wzrostu frekwencji oraz spadku niezaliczonych przedmiotów. To kluczowy bufor przed ryzykiem niedostosowania społecznego i umieszczeniem w pieczy zastępczej.

9) Trwałość zmian i mniejsza „powrotność” problemów - celem jest ograniczenie nawrotów tych samych trudności w rodzinach w perspektywie 24 miesięcy po zakończeniu wsparcia oraz wzrost samodzielnego korzystania z usług powszechnych (edukacja, POZ) bez interwencji socjalnej. Mierniki: spadek odsetka „powrotów” i wzrost odsetka rodzin samodzielnych po zakończeniu programu.

10) Koordynacja, przejrzystość i uczenie się na danych - wzmocnienie mechanizmów współpracy (zespół monitorujący, panele roczne, procedury wymiany informacji). Systematyczny monitoring i ewaluacje, mają prowadzić do realokacji zasobów i korekt działań. Skuteczność będzie mierzona terminowością raportów, kompletnością danych i wdrażaniem zaleceń z ewaluacji.

9. Narzędzia realizacji Programu

Gmina Zławieś Wielka przystąpiła do następujących programów, działań społecznych takich jak :

„ Opieka wytchnieniowa”

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo - orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

W ramach programu w 2024 r. zrealizowano 595 godzin usług w formie pobytu dziennego, zatrudniono 5 osób do realizacji usług asystenckich dla 6 osób niepełnosprawnych.

Koszt programu wyniósł 29 923,00 zł.

„Asystent Osobisty osoby niepełnosprawnością”

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” jest realizowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Jego głównym celem jest zapewnienie wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w codziennych czynnościach oraz umożliwienie im aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Program ma na celu zwiększenie samodzielności osób z niepełnosprawnościami poprzez pomoc asystentów w różnych aspektach życia.

„Teleopieka”

Teleopieka to program dla 10 niesamodzielnych osób starszych, mieszkańców gminy Zławieś Wielka. To całodobowa usługa, umożliwiająca wezwanie pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osoby starszej. Nadajniki/odbiorniki z komunikatorem audio umocowane są w bransoletkach, które seniorzy noszą stale przy sobie. Wciśnięcie przycisku alarmowego uruchamia pomoc. Najpierw z podopiecznym próbuje się skontaktować opiekun z centrum operacyjnego, tzw. Centrum Teleopieki, które stosownie do sytuacji, zawiadamia rodzinę, innych bliskich lub sąsiadów, albo np. wzywa karetkę pogotowia. Nadajnik posiada dodatkowe funkcjonalności m.in. lokalizację, czujnik upadku, pomiar tętna.

Program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu”

Głównym założeniem Programu jest zapewnienie pomocy zarówno dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji, jak i osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. W 2024 r. na realizację programu wydatkowano kwotę 242 722 zł, w tym dotacja 156 665 zł, udział własny gminy wyniósł 86 057 zł. Pomoc trafiała do dzieci i młodzieży oraz osoby dorosłej, spełniających warunki do otrzymania pomocy wskazanej w przepisach ustawy o pomocy społecznej. Dla osoby samotnie gospodarującej kryterium dochodowe wynosiło 1.051,50 zł. i na osobę w rodzinie 792,00 zł. Celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Z programu w 2024 r. skorzystały 171 osoby, w tym 68 korzystało z posiłków obiadowych (29 rodzin), 6 925 liczba posiłków za kwotę 102 722zł, średni koszt 1 posiłku wyniósł 14,83 zł. Również 114 osób w rodzinach skorzystało z zasiłków celowych na zakup żywności (433 świadczenia), kwota zrealizowanych świadczeń 134 000,00zł. Z pomocy rzeczowej bezgotówkowej skorzystało 11 osób w rodzinach na łączną kwotę 6 000,00 zł. Obiady na terenie gminy Zławieś Wielka dowożone były przez Restaurację „Leśniczanka” z Górska z którą szkoły podstawowe zawarły porozumienia. Koszt 1 posiłku 15,00 zł.

Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej we współpracy z Toruńskim Centrum Caritas w Toruniu (dysponent żywności) realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach którego, pomocą objęto 393 osoby. Rodziny otrzymały nieodpłatnie artykuły spożywcze – wsparcie w formie paczek żywnościowych, w których skład wchodziły m.in. makaron, cukier, ryż, kasza, sery, dżemy, mleko, olej, soki, produkty w konserwach.

„Na codzienne zakupy”

Dzięki Caritas Diecezji Toruńskiej oraz Fundacji Biedronka 4 seniorów z gminy Zławieś Wielka mogło skorzystać z programu „Na codzienne zakupy”. Caritas przekazał karty biedronkowe, które były co miesiąc zasilane kwotą 200,00 zł. Dochód, który kwalifikował do takiej pomocy wynosił 1 700 zł netto i nie mógł być wyższy niż 2 700,00 zł na osobę samotną, oraz dla osoby w rodzinie mieścił się w przedziale 1 450 zł - 2 300,00 zł na osobę w rodzinie.

„Szlachetna paczka” oraz „Sąsiedzka paczka”

W 2024 r. ok. 70 osób i rodzin : samotnych, starszych, niepełnosprawnych podopiecznych otrzymało bezpłatnie paczki żywnościowe od marszałka województwa Kujawsko – Pomorskiego oraz w ramach sąsiedzkiej paczki organizowanej przez gminę Zławieś Wielka.

10. Wskaźniki rezultatów

GPWR dla gminy Zławieś Wielka będzie realizowany w oparciu o następujące wskaźniki i kryteria sukcesu.

1. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i kompetencji poprzez szkolenia, kursy	GOPS, placówki oświatowe	2026-2028	Liczba szkoleń i kursów
2.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności	GOPS, placówki oświatowe	2026-2028	Liczba rodzin objętych pomocą
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w stołówkach szkolnych i przedszkolach, żłobku	GOPS, placówki oświatowe	2026-2028	Liczba dzieci korzystających z posiłków

2. Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Praca socjalna	GOPS	2026-2028	Liczba udzielonych świadczeń w zakresie szeroko rozumianej pracy socjalnej
2.	Motywowanie członków rodzin do podjęcia terapii w zakresie uzależnień	GKRPA, GOPS, GZI	2026-2028	Liczba osób korzystających z porad
3.	Modelowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, uświadamianie w zakresie funkcji jakie mają spełniać poszczególni członkowie rodziny	Asystent rodziny, GOPS	2026-2028	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

3. Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny	Asystent rodziny, GOPS	2026-2028	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny
2.	Pomoc rodzinie na podstawie rozeznaczonych potrzeb	GOPS, Asystent rodziny	2026-2028	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia pracowników socjalnych, asystenta rodziny
3.	Stały monitoring jakości życia dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	GOPS	2026-2028	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych

4. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży

Lp.	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	GOPS	2026-2028	Liczba dzieci umieszczonych w ramach rodzin zastępczych, placówkach opiekuńczo - wychowawczych
2.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	GOPS	2026-2028	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (rodzinnej, instytucjonalnej)
3.	Organizacja wypoczynku, czasu wolnego dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	GOPS, organizacje pozarządowe i społeczne	2026-2028	Liczba dzieci korzystających z wypoczynku i zajęć

Wyżej opisane wskaźniki realizacji programu będą przedmiotem monitoringu i ewaluacji zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie 13.

11. Finansowanie Programu

Wskazujemy następujące możliwe źródła finansowania działań GPWR dla Gminy Zławieś Wielka:

1. Budżet Gminy Zławieś Wielka (dochody własne i dotacje celowe) w tym:
 - a. Wydatki własne gminy (plan finansowy GOPS oraz jednostek współrealizujących): finansowanie bazy kadrowej pracownicy socjalni, (asystent rodziny, PWD), usługi środowiskowe, poradnictwo, ewaluacja i monitoring.
 - b. Dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane przez Wojewodę – m.in. na realizację programów rządowych w obszarze wsparcia rodziny (np. dożywianie).
2. Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (lokalne programy profilaktyczne) - środki z opłat alkoholowych – zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości – stanowią celowe źródło finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W gminie Zławieś Wielka ze środków tych finansuje się m.in. poradnictwo rodzinne, działania PWD i profilaktykę w rodzinach z problemem uzależnień.
3. Rządowy Program „Asystent rodziny” (dodatki i współfinansowanie kosztów) - od 2025 r. uruchomiono rządowy program „Asystent rodziny w 2025 r.” – przewidujący dodatki do wynagrodzeń (do 2400 zł brutto na asystenta) oraz do 30% dofinansowania kosztów zatrudnienia; źródłem finansowania jest Fundusz Pracy. Program realizowany jest przez MRiPS, a wnioski składa gmina do właściwego wojewody. To bezpośrednie wsparcie budżetu GPWR w komponencie kadrowym.
4. Fundusz Solidarnościowy – programy resortowe MRiPS:
 - a. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” (AOON) – dofinansowanie usług asystencji osobistej (gmina jako beneficjent); coroczne nabory prowadzi BON/MRiPS

poprzez Generator Funduszu Solidarnościowego. Usługa odciąża rodziny i wspiera samodzielność dzieci/młodzieży z niepełnosprawnościami.

- b. „Opieka wytchnieniowa” dla JST – finansowanie opieki krótkookresowej w formie pobytu dziennego/całodobowego lub usług wytchnieniowych w miejscu zamieszkania. Działanie szczególnie ważne dla rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością objętych GPWR.
5. Europejski Fundusz Społeczny Plus – program krajowy FERS 2021–2027 (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego) – program krajowy finansujący m.in. deinstytucjonalizację usług społecznych, rozwój CUS/centrów usług społecznych, wsparcie psychologiczne opiekunów, działania systemowe w obszarze pieczy. GPWR może korzystać z projektów „miękkich” (usługi, standardy, szkolenia kadr).
6. Europejski Fundusz Społeczny Plus – program regionalny FEdKP 2021–2027 (woj. kujawsko-pomorskie) - Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027 (FEdKP; ścieżka regionalna EFS+). Dla GPWR kluczowe są działania w osi „Usługi społeczne i zdrowotne”, w tym rozwój usług środowiskowych, mieszkań wspomaganych i treningowych, wsparcie rodzin, deinstytucjonalizacja oraz partnerstwa JST–NGO.
7. PFRON oraz współpraca z PCPR (komplementarnie do GPWR) - programy PFRON (np. „Aktywny samorząd”, „Samodzielność–Aktywność–Mobilność!”) umożliwiają finansowanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich opiekunów (sprzęt, usługi, likwidacja barier, transport) i są zwykle realizowane przez PCPR. Gmina Zławieś Wielka może integrować te świadczenia z planem pracy z rodziną i PWD.
8. Zlecanie zadań publicznych NGO / PES + „premia społeczna” (Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego - FERS) - działania GPWR (np. PWD, poradnictwo, streetworking) można zlecać organizacjom społecznym i podmiotom ekonomii społecznej na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego. W ramach FERS przewidziano instrument „premii społecznej” dla JST zlecających usługi społeczne podmiotom ekonomii społecznej, co pozwala zmniejszyć koszt własny i wzmocnić lokalny ekosystem usług.

12. Realizatorzy Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny w gminie Zławieś Wielka będzie realizowany poprzez szereg instytucji działających na terenie gminy, takich jak:

Podmiot	Rodzaj realizowanych działań
Urząd Gminy w Złejwsi Wielkiej ul. Handlowa 7, 87-134 Zławieś Wielka	dofinansowania dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych oraz świadczeń na rzecz rodzin
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słoneczna 28, 87-134 Zławieś Wielka	praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, aktywizacja społeczno - zawodowa, wspieranie społeczności lokalnej, pomoc dla rodzin ze strony asystenta rodziny
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złejwsi Wielkiej	udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej, prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Złejwsi Wielkiej ul. Słoneczna 28, 87-134 Zławieś Wielka	pomoc w przypadku występowania przemocy domowej, pomoc psychologiczna i medyczna, interwencje domowe w przypadku zdiagnozowania przemocy, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
Placówki służby zdrowia na terenie gminy	działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu Gminy Zławieś Wielka (szkoły, przedszkola, świetlice)	działalność edukacyjno - wychowawcza, organizowanie wypoczynku, zlotów, wsparcie psychologiczno -pedagogiczne dla rodziców i dzieci, orkiestra dęta
Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Siemoniu 87-134 Zławieś Wielka	działalność związana z niesieniem pomocy i wsparcia dzieci, młodzieży i ich rodziców, diagnoza i terapia niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Złejwsi Małej oraz Dom Kultury w Górsku	propagowanie szeroko rozumianej kultury, wspieranie i inicjowanie aktywności kulturalnej społeczności gminy, edukacja w dziedzinie kultury i sztuki, organizowanie zajęć pozaszkolnych, organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. poprzez: naukę gry na instrumentach, zajęcia wokalne, taniec, zajęcia teatralne, język angielski, działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu w gminie Zławieś Wielka, propagowanie i animowanie aktywnych form wypoczynku dla mieszkańców gminy. Organizacja czasu wolnego dla seniorów, spotkania Integracyjne.
Gminna Biblioteka Publiczna w Złejwsi Małej wraz z filiami w Górsku i Rzęczkowie	rozpowszechnianie czytelnictwa wśród społeczności lokalnej, spotkania z pisarzami, autorami, ludźmi kultury i sztuki
Posterunek Policji w Złejwsi Wielkiej	zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gminy Zławieś Wielka, podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży
Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy	prowadzenie działalności pomocowej na rzecz dzieci osób niepełnosprawnych, animacja wydarzeń kulturalnych i aktywnych form spędzania wolnego czasu
Związek Harcerstwa Polskiego	organizacja czasu wolnego; kształtowanie postaw i charakterów dzieci i młodzieży, wspieranie w wychowaniu dzieci zgodnie z harcerskimi wartościami
Punkt konsultacyjny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej ul. Jasna 14, 87-134 Zławieś Wielka	poradnictwo i konsultacje dla osób utrzymujących abstynencję oraz ich rodzin oraz dla osób uzależnionych i współuzależnionych
Dzienne Domy Pobytu i Klub Seniora w Przysieku	organizacja czasu wolnego dla seniorów, spotkania integracyjne Dzielne Domy Pobytu przeznaczone są dla osób

	niesamodzielnym, które wymagają wzmożonej opieki. Ich działalność realizowana jest w kilku sferach, m.in. leczniczej, psychologicznej, edukacyjnej i społecznej. Placówki zapewniają swoim podopiecznym codzienny bezpłatny dojazd do DDP, Klubu Seniora i transport powrotny do domu pojazdami dostosowanymi do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Ponadto wykwalifikowane opiekunki środowiskowe świadczą pomoc usługową w domach dla niesamodzielnym, schorowanych podopiecznych
--	---

Praca tych instytucji będzie koordynowana w ramach działań związanych z monitoringiem i ewaluacją programu opisanych w kolejnym punkcie.

13. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring i ewaluacja (M/E) GPWR w trakcie jego realizacji mają zapewnić:

- stałą kontrolę realizacji działań i kosztów,
- pomiar efektów dla dzieci i rodzin,
- szybkie wprowadzanie korekt.

Za koordynację M/E odpowiada GOPS w Złejwsi Wielkiej (koordynator programu). Partnerami dostarczającymi danych niezbędnych do prowadzenia M/E są: szkoły, podmioty lecznicze, Policja, sąd/kuratorzy, NGO prowadzące PWD oraz PCPR (w obszarze współpracy z pieczą). Raz w roku swoje spotkania będzie odbywała Komisja Zdrowia i Spraw Socjalnych.

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku, wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Jednostką Odpowiedzialną za sporządzenie powyższego sprawozdania jest GOPS.

Monitoring działań będzie polegał na gromadzeniu danych i informacji na temat zrealizowanych zadań w ramach niniejszego programu, czasu realizacji, źródła finansowania jak też przedłożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji działań.

14. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny (GPWR) dla Gminy Zławieś Wielka 2026–2028 powstał na fundamencie diagnozy społecznej i przepisów ustawowych, z naciskiem na zasadę nadrzędności dobra dziecka i pracy z rodziną naturalną. Dokument integruje doświadczenia GOPS oraz partnerów lokalnych (oświata, służba zdrowia, Policja, sąd/kuratorzy, NGO), budując spójny system wczesnej identyfikacji trudności, koordynacji wsparcia i profilaktyki. U podstaw leżą wartości: podmiotowość rodziny, wczesna interwencja, interdyscyplinarność, równość dostępu, jawność działań oraz rozliczalność efektów. Wyznaczone obszary koncentrują się na asystenturze rodziny, wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich, dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej, przeciwdziałaniu przemocy i uzależnieniom (także cyfrowym), wsparciu rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, rozwoju PWD oraz współpracy szkoła–rodzice–specjaliści.

Zakres zadań gminy, zdefiniowany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przekłada się lokalnie na: opracowanie i realizację trzyletniego programu, rozwój i profesjonalizację asystentury oraz pracowników socjalnych (szkolenia, superwizja, standardy), rekrutację i współpracę z rodzinami wspierającymi, prowadzenie PWD i zapewnienie w nich miejsc, współfinansowanie pieczy oraz rzetelną sprawozdawczość i monitoring bezpieczeństwa dziecka.

Realizacja odbywa się przez GOPS we współpracy z PCPR (reintegracja i deinstytucjonalizacja), szkołami, poradniami i organizacjami społecznymi, z logiką prostej, szybkiej ścieżki wsparcia.

GPWR tworzy praktyczny, oparty na dowodach kompas działania – łączący ochronę dziecka, wzmocnienie rodziny i współpracę instytucji w jednym, prostym systemie. Dzięki priorytetowi pracy w środowisku, rozwojowi usług dziennych, profesjonalizacji kadr i konsekwentnemu monitorowaniu efektów, gmina może ograniczać kierowanie dzieci do pieczy, skracać czas rozłąki i zwiększać trwałość pozytywnych zmian, wzmacniając spójność całej wspólnoty lokalnej.

Uzasadnienie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny. Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 w/w ustawy. Celem programu jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci, oraz wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. Zakłada się w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnej rodzinie lub jego powrotu do rodziny. Program ustala zadania, które realizować będą wyznaczone podmioty w zakresie wspierania rodziny przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych tj. min. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoła, sąd, policja. Program opracowano na lata 2026-2028.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione.